

Vihdin kunnan lausunto Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavaehdotuksesta

Kunnanhallitus 14.08.2023 § 168
297/11.00.03/2023

Kirkkonummen kunta pyytää lausuntoa Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavaehdotuksesta (hanke 40000) 18.8.2023 mennessä. Lausunto tulee toimittaa osoitteella Kirkkonummen kunta, kirjaamo, PL 20, 02401 Kirkkonummi tai sähköpostitse osoitteeseen: kirjaamo@kirkkonummi.fi. Mikäli lausuntoa ei määräajassa saada, tulkitaan tämä siten, ettei lausunnonantajalla ole asian johdosta huomautettavaa.

Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavaehdotus pidetään julkisesti nähtävillä 7.6.-18.8.2023. Osayleiskaavan aineistot löytyvät osoitteesta: <https://www.kirkkonummi.fi/40000-pohjoisen-kirkkonummen-liikennekaytavan-oyk>.

Suunnittelualue ja tavoitteet

Suunnittelualue sijaitsee Pohjoisella Kirkkonummella ja se käsittää osan Veikkolan taajamasta ja Nuuksion kansallispuistosta. Osayleiskaava-alue rajautuu länsiosaltaan Vihdin kuntarajaan ja Tervalammen osayleiskaava-alueeseen. Suunnittelualue on kooltaan noin 680 hehtaaria ja se on valtaosin rakentamatonta maa- ja metsätalousvaltaista aluetta tai Nuuksion kansallispuistoa.

Osayleiskaavan ensisijaisena tavoitteena on osoittaa Helsingin ja Turun välisen nopean ratayhteyden (Espoo-Salo oikorata eli ns. ESA-rata) yleissuunnittelun mukainen ratalinjaus lainvoimaisessa yleiskaavassa. Lisäksi osayleiskaavalla varaudutaan samassa ratakäytävässä toimivaan lähijunaliikenteeseen sekä osoitetaan siihen liittyvän Veikkolan seisakkeen paikka sekä seisakkeen lähialueen maankäyttö ja tarvittavat liikenneyhteydet. Lähijunaliikenteen mahdollistamiseksi Veikkolaan täytyy seisakkeen vaikutusalueen maankäytön olla riittävän tehokasta lähijunaliikenteelle tarvittavan käyttäjäpotentiaalin muodostumiseksi. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella tavoiteltavana ohjelukuna pidetään vähintään 10 000 asukkaan tai työpaikan sijoittamista 2,5 kilometrin etäisyydelle asemasta. Vastaavasti yhden kilometrin etäisyydellä tavoiteltava yhdistetty asukas- ja työpaikkamäärä on 5000.

Suunnittelualueella asui vuoden 2023 alussa noin 550 asukasta pääasiassa asemakaavoitetuilla alueilla. Valtaosa suunnittelualueesta on rakentamatonta maa- ja metsätalousvaltaista aluetta tai Nuuksion kansallispuistoa. Koko Veikkolan taajama-alueen asukasluku on noin 5150 asukasta. Nykyinen asukasmäärä yhden kilometrin säteellä suunnitellusta seisakkeen sijoittumispaikasta on kuitenkin noin 1 500 asukasta. Suunnittelualueen rajauksesta johtuen näistä suurin osa, eli lähes tuhat sijoittuu siis osayleiskaava-alueen rajauksen ulkopuolelle Turunväylän eteläpuolella ja Veikkolan keskustan pohjoispuolella.

Osayleiskaavan tavoitevuosi on 2050. Tämä tarkoittaa, että osayleiskaavassa osoitetut asemakaava-alueet ja liikennejärjestelmä oletetaan toteutetun vuoteen 2050 mennessä.

Osayleiskaavaehdotuksen kuvaus

Osayleiskaavaehdotuksen mukainen ratkaisu mahdollistaa monipuolisesti eri asumistyyppien toteuttamista Veikkolan seisakkeen ympärille: Keskustamaista rakentamista (C), asuntoalueita (A) sekä pientalovaltaisia asuntoalueita (AP) ja vähäisessä määrin myös yksittäisiä erillispientaloja (AO). Lähtökohtana on osoittaa lähimpänä Veikkolan junaseisaketta sijoittuvan alueen maankäyttö tehokkaimpana ja monipuolisimpana.

Merkittävä osa kaupallisista sekä julkisista palveluista sijoittuu osayleiskaavassa osoitetulle keskustatoimintojen alueelle (C) sekä asuntoalueelle (A). Tavoitteena on kuitenkin, että Veikkolan nykyinen keskusta palveluineen säilyy ja vahvistuu. Tavoitteena on niin ikään keskittää riittävän suuri osa alueen palveluista Veikkolan seisakkeen lähituntumaan, jotta ne muodostaisivat yhdessä toimivan asemanseudun ja houkuttelisivat siten riittävän asiakaskunnan palvelutason mahdollistamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä tarjoaisivat ennen kaikkea riittävän käyttäjäpotentiaalin lähijunaliikenteen järjestämiseksi seisakkeelle. Työpaikkojen painopisteen on tarkoitus sijoittua Veikkolan eritasoliittymän ja Veikkolantien pohjoissuuntaisen jatkeen rajaamalle alueelle, joka osoitetaan työpaikka-alueeksi (TP).

Alueen liikenneverkoston uudeksi pääyhteydeksi muodostuu Veikkolan eritasoliittymästä radan pohjoispuolelle linjautuva katu (Veikkolantien jatke), joka yhdistyy Napparintiehen. Kaavan valmisteluvaiheessa esitetty aluevaraus Turunväylän uudelle eritasoliittymälle Veikkolan taajaman itäpuolelle on poistettu kaavaehdotuksesta.

Osayleiskaavaehdotuksen viheralueverkosto perustuu Nuuksion alueelle johtaviin ulkoilureitteihin sekä Nuuksion ja Veikkolan seisakkeen väliin jäävän lähivirkistysalueen sisäiseen reitistöön. Lisäksi keskustatoimintojen alueen ja asuntoalueen varauksiin sisältyvät ko. aluetta palvelevat lähivirkistysalueet.

Rakentamattomaksi jäävät metsäalueet on osoitettu suojaviheralueeksi (EV), luonnonsuojelualueeksi (SL), lähivirkistysalueeksi (VL) sekä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) siten, että Nuuksion kansallispuisto ja Natura 2000 -alue on osoitettu luonnonsuojelualueena (SL). Soidensuon suokokonaisuus, joka osoitettiin kaavan valmisteluvaiheessa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittävänä alueena, on rajattu pois osayleiskaava-alueesta.

Keskustatoimintojen alueen (C) lisäksi asuntoalueet, pientalovaltaiset asuntoalueet (A, AP) sekä lähivirkistysalueet (VL) osoitetaan asemakaavoitettaviksi. Suurimmalla osalla pientalovaltaisista asuntoalueista (AP) on jo voimassa olevat asemakaavat. Kaavassa

osoitetaan kunnan yleiskaavan 2020 mukaiset rakennuspaikat asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella (AO ja AM).

Jotta seisakkeen välittömään lähiympäristöön saadaan mahdollistettua tavoitteen mukaisesti riittävä tehokkuus lähijunaliikenteen haluttua palvelutasoa varten, on rakennusoikeutta laskettu tarvittavan vähintään noin 100 000 kerrosneliömetriä. Tämä tarkoittaa yhteensä vähän alle 2000 uutta asukasta ja työpaikkaa. Kaavaratkaisussa onkin osoitettu seisakkeen välittömään läheisyyteen suhteellisen tehokas keskustamaisten toimintojen ja kerrostalovaltaisen asumisen vyöhyke (keskustatoimintojen alue C). Toisaalta kaavatyön aikana on tunnistettu myös tarve rajoittaa rakentamisen enimmäismäärää, sillä maankäytöstä aiheutuvat vaikutukset erityisesti Nuuksion Natura 2000 -alueen suuntaan ovat mitoituksen osalta kriittinen tekijä. Tästä syystä kaavassa on asetettu kokonaisrakennusoikeuden enimmäismääräksi 150 000 k-m², joka mahdollistaa noin 2500 uutta asukasta ja työpaikkaa.

Kaavaratkaisu poikkeaa etenkin uuden asemanseudun kohdalla merkittävästi Kirkkonummen yleiskaavan 2020 osoittamasta maankäytöstä. Tämän lisäksi keskeinen eroavaisuus on erityisesti se, ettei yleiskaavassa ole osoitettu ratalinjaa eikä Nuuksion Natura 2000 -aluetta, sillä yleiskaavan ratkaisut ovat peräisin 1990-luvun suunnittelutilanteesta. Yleiskaavassa alueelle osoitettu maankäyttö ei ole myöskään luonteeltaan rataa ja seisakkeeseen tukeutuvaa. Osayleiskaava toteuttaa sen sijaan Uudenmaan maakuntakaavoissa ja Uusimaa-kaavassa 2050 osoitettua maankäyttöä tarkentamalla sitä erityisesti ns. Veikkolan asemanseudun alueella, joka sijoittuu Turunväylän ja Nuuksion Natura 2000 -alueen väliin.

Suunnittelutilanne kuntarajalla

Kuntien rajalle on osoitettu Uusimaa-kaavassa 2050 valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie (valtatie 1), maakunnallisesti merkittävä tie (mt 110), viheryhteystarve (Meiko-Nuukio läntinen), pääradan merkintä (ESA-rata) sekä Vihdin puolelle kuntarajaa voimajohto ja Kirkkonummen puolelle voimajohdon ohjeellinen linjaus (Espoo - Veikkola 110 kV voimajohto).

Vihdin kunnan puolella kuntarajaan rajautuu Vihdin strateginen yleiskaava (kv 21.9.2020, lainvoimainen 19.10.2021). Strategisessa yleiskaavassa kuntaraja on osoitettu maaseutuelinkeinojen alueeksi ja osayleiskaavoitettavaksi alueeksi. Lisäksi kuntarajan läheisyyteen on osoitettu strategisessa yleiskaavassa väylä-/tiemerkitöjä, raideyhteystarve sekä tarve viheryhteydelle. Vihdin kunnalla on vireillä Tervalammen osayleiskaavan (kaava 1123) laatiminen, joka ulottuu kuntarajalle.

Valmistelija

Suvi Kaski etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 042 1345
Laura Pihlajakangas, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5219

Esittelijä

Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Kunnanhallitus päättää antaa Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavaehdotuksesta (hanke 40000) seuraavan lausunnon:

Vihdin kunta kiittää Kirkkonummen kuntaa osayleiskaavan valmisteluaineistosta annetun lausunnon vastineesta sekä osayleiskaavaehdotusta koskevasta lausuntopyynnöstä. Vihdin kuntaa koskevat erityisesti kuntien raja-alueen läheisen maankäytön yhteensopivuus ja kaavassa osoitetun liikenne- ja yhteysverkon jatkuvuus sekä suunnitellun maankäytön rajan yli ulottuvat vaikutukset. Lausunnossa on keskitytty näihin teemoihin.

Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavassa on osoitettu Vihdin ja Kirkkonummen kuntarajalle maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Lisäksi kuntarajan läheisyyteen on osoitettu erillispientalojen kohdemerkintä (AO). Osayleiskaavassa on osoitettu myös viheryhteystarve ja seudullisesti merkittävä ekologinen käytävä kaava-alueen länsiosaan kuntarajan tuntumaan. Vihdin kunta toteaa, että Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavassa osoitettu maankäyttö kuntarajalla ei ole ristiriidassa Vihdin kunnan strategisen yleiskaavan tai vireillä olevan Tervalammen osayleiskaavan tavoitteiden kanssa.

Vihdin kunnan näkökulmasta kaavaehdotuksen mukainen ratkaisu huomioi kaavan valmisteluaineiston ratkaisua paremmin mm. Vihdin ja Kirkkonummen raja-alueelle osoitetun seudullisen viheryhteystarpeen ja laajemminkin seudulliset kehittämistavoitteet. Vihdin kunta pitää hyvänä, että tietyistä asemanseudun tehokkuustavoitteista huolimatta, Kirkkonummen tavoitteena on kehittää tulevaa asemanseutua kaavaehdotuksen mukaisesti varsin pientalovaltaisena. Tällainen ratkaisu huomioi hyvin ympäröivän, jo olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja liittyy luontevasti mm. Vihdin Tervalammen alueen kylärakenteeseen. Osayleiskaavaehdotuksessa osoitetut ulkoilureitti- ja viheryhteystarpeet Nuuksion suuntaan sekä lähijunaliikenteen mahdollistama Nuuksion saavutettavuuden parantuminen joukkoliikenteellä nähdään hyvinä.

Kuntarajalle ja sen läheisyyteen sijoittuu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä liikenneväyliä ja -hankkeita sekä viheryhteystarve, joten Vihdin kunta tekee mielellään yhteistyötä kuntien raja-alueiden läheisten maankäytön ratkaisujen yhteensovittamisessa sekä reittien ja yhteyksien varmistamisessa.

Vihdin kunta huomauttaa, että osayleiskaavassa osoitettu pääulkoilureitti / kevyen liikenteen pääväylä kaava-alueen länsiosassa päättyy kuntarajalle. Vihdin kunnan puolella jalankulun ja pyöräilyn seudullinen pääreitti tulee sijoittumaan maantien 110 varteen.

Kokonaisuudessaan Vihdin kunta pitää osayleiskaavatyötä kannatettavana, sen luoden osaltaan kaavallisia edellytyksiä myös Vihdille tärkeän ESA-radan toteutumiselle.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely	Anu Rajajärvi saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana. Suvi Kaski poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	